

KÚRIA

Bfv.I.1232/2016/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2017. év január hó 10. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az **I. rendű** terhelt által - védője útján - előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyíregyházi Járásbíróság 16.B.412/2014/18. számú, valamint a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.680/2015/10. számú ítéletét I. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Járásbíróság a 2015. április 29. napján kihirdetett 16.B.412/2014/18. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], melyből 1 rendbelit folytatólagosan követett el, emellett a terhelttel szemben a Nyíregyházi Járásbíróság 43.B.323/2013/19. számú ítéletével alkalmazott próbára bocsátó rendelkezést hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette; a próbára bocsátással érintett, bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettére is tekintettel halmazati büntetésül két év - végrehajtásában négy évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre és a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától három év eltiltásra ítélte, továbbá elrendelte a terhelt pártfogó felügyeletét; ugyanakkor őt 1 rendbeli adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (3) bekezdés] vádja alól felmentette. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

A bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2016. május 4. napján kihirdetett 2.Bf.680/2015/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét I. rendű terheltre vonatkozóan részben megváltoztatta, a gazdasági társaság vezető

tisztségviselői foglalkozástól eltiltás tartamát öt évre súlyosította és mellőzte a pártfogó felügyelet elrendelését, egyebekben azt helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt védője útján, abban csak a Be. 427. §-ára hivatkozva, miután azonban egyrészt arra utalt, hogy bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, az indítvány e részében a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontján, a vele szemben alkalmazott büntetés törvénysértő voltára hivatkozó részében pedig a 416. § (1) bekezdés b) pontján alapul.

Az indítványban az I. rendű terhelt elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az ügyben nem nyert egyértelműen bizonyítást a beszerzési számlák valótlanlansága, illetve az a tény, hogy a számlák mögött nem volt tényleges gazdasági teljesítmény. Vitatta azt is, hogy az államnak kárt okozott, mivel álláspontja szerint akkor, ha társa, a II. rendű terhelt az Áfá-t befizette, az államnak nincs kára, illetve akkor, ha ilyen befizetés nem történt, a kár nem a visszaigénylés, hanem a befizetés elmulasztása miatt következett be, ezért pedig ő nem vonható felelősségre.

Sérrelmezte az ügyvezetői tisztségviselői foglalkozástól eltiltását is, arra hivatkozva, hogy ő egyik gazdasági társaságnak sem volt ügyvezetője, ezt a tényállás rögzítette is és ugyan ez a joghátrány a foglalkozás gyakorlásához szükséges ismeretekkel rendelkező személlyel szemben is alkalmazható, azonban a foglalkozás gyakorlásához szükséges esetleges szakképesítését a bíróság nem vizsgálta, miként azt sem, hogy az ehhez szükséges ismeretekkel rendelkezett-e, így olyan foglalkozás gyakorlásától tiltották el, amelyet jogszabálynál fogva nem is gyakorolhatott.

Miután megítélése szerint bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, a megtámadott határozatok megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat hozatalát indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az irányadó ítéleti tényállás szerint Konkos István I. rendű terhelt fiktív számlákat fogadott be, azokat a könyvelésében felhasználta, abból a célból, hogy a cége fizetendő adóját csökkentse, így az indítvány ezen ténymegállapításokat vitató, valamint a terhelt tudattartalmával kapcsolatos következtetés helyességét kétségbe vonó része valójában a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének a támadása, amelyre a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

Emellett a bírói gyakorlatra hivatkozva kifejtette, hogy az adócsalást közvetett tettesként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a nyilatkozattételre, és a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától történő eltiltás akkor is alkalmazható, amikor a foglalkozás a bűncselekmény eszköz és ilyen esetben a szakképesítést nem igénylő foglalkozás is számításba jöhet.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.1226/2016/1.).

A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételéhez csatolta a másodfokú bíróság előtt előterjesztett védőbeszédét, amelyben a felülvizsgálati indítványban írtakkal azonos módon fejtette ki álláspontját mind a számlák valótlanúsága, mind pedig az I. rendű terheltnek a gazdasági társaságban betöltött szerepét illetően. A számlák fiktív voltával kapcsolatos adóigazgatási vizsgálat vonatkozásában pedig a 2006/112/EK. Európa tanácsi irányelvre hivatkozott.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően az indítványban megjelölt okokra figyelemmel bírálta felül, emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is. Ilyen eljárási szabálysértést azonban a felülvizsgált ügyben nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Ilyen anyagi jogi szabálysértésre azonban az indítványozó ténylegesen nem hivatkozott.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.

Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el, a bizonyítékok eltérő értékelésére, eltérő következtetés levonására, illetve ilyen célból az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs törvényes lehetőség, bizonyításnak pedig nincs helye.

A felülvizsgálati indítvány azon része, amely a számlák fiktív voltára és azoknak a felhasználására vonatkozó ténymegállapításokat vitatta, a tényállás meg nem engedett támadása.

Ezért ebben a részében a felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt.

Megjegyzi a Kúria, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozott 2006/112/EK. Európa tanácsi irányelv kapcsán maradéktalanul osztotta a másodfokú bíróságnak az ítélete 12. és 13. oldalán kifejtett álláspontját. Az Európai Unió Tanácsának irányelve, illetőleg az Európai Bíróság ítéletei a szabályos gazdasági tevékenység alapján kiállított számlákra vonatkozóan fejtették ki álláspontjukat, és ahogy arra a másodfokú bíróság rámutatott, az I. rendű terhelt által befogadott számlák tartalma nem felelt meg a valóságnak, és erről a terhelt tudomással bírt.

Ezen túl nem találta alaposnak a Kúria a felülvizsgálati indítványnak az alkalmazott joghátrány kapcsán kifejtett álláspontját.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Mivel az indítványozó szerint az ügyvezetői tisztség gyakorlásától jogellenesen tiltották el, az indítvány e részében ezen az okon alapul.

A terhelt állítása megfelel a valóságnak annyiban, hogy az 1.Kft. önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője nem ő volt, azonban a gazdasági társaság tényleges irányítását az irányadó tényállás szerint a terhelt látta el.

Az egyes Áfa-bevallási időszakokra vonatkozóan a tényállás tartalmazza, hogy a fiktív számlák felhasználásával az I. rendű terhelt az 1.Kft. adófizetési kötelezettségét Áfa-adónemben csökkentve összesen 24.908.000 forintot vont el a magyar költségvetéstől.

A bíróság a tényállásban I. rendű terhelt Áfa-bevallással kapcsolatos valamennyi elkövetői magatartását tételesen és pontosan rögzítette.

A gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától történő eltiltás az 1978. évi IV. törvény 56. § (1) bekezdés b) pontján alapul. Eszerint a foglalkozástól azt lehet

eltiltani, aki a bűncselekményt foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

A törvényi megfogalmazásból egyértelműen következik, hogy a foglalkozás felhasználásával történő elkövetés esetén - szemben a felhívott törvényhely a) pontjában foglaltakkal - a büntetési nem alkalmazásának a szakképzettség nem feltétele. Ennek megfelelően a szakképzettséghez vagy hatósági engedélyhez nem kötött foglalkozáson lényegében a ténylegesen betöltött munkakört, azaz a végzett munkát kell érteni.

A tényállásban rögzített elkövetési módból és az elkövetés körülményeiből pedig egyértelműen következik, hogy a terhelt a foglalkozása nyújtotta lehetőségeket használta fel a bűncselekmény véghezvitelére.

Fentieken túlmenően töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy az adócsalás tette és társtette csak olyan személy lehet, aki az adókötelezettség szempontjából jelentős tény (adat) valótlan előadásával, elhallgatásával vagy más magatartással a hatóságot az adóbevétel csökkentését eredményezően megtéveszti, és azok, akik a valótlan tartalmú számlákat az adóbevallást elkészítő számára rendelkezésre bocsátják, bűnsegdként felelnek (BH 2010.29).

Így tehát az adócsalás tette csak olyan személy lehet, akinek kötelessége az adó bevallása, megfizetése, és ennek kapcsán a hatóságot megtéveszti.

Ekként tévedtek az eljáró bíróságok, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét mint tettesét állapították meg.

Azonban a bűncselekményt közvetett tettes is elkövetheti (BH 2013.200.).

Olyan adatot a határozatok nem tartalmaznak, amely szerint a társaság bejegyzett ügyvezetője tudomással bírt volna a valótlan tartalmú számlákról.

A másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint a gazdasági társaság tényleges irányítását az I. rendű terhelt látta el, a valótlan tartalmú számlákat az ő közreműködésével állították be a könyvelésbe, abból a célból, hogy az adóbevallási időszakok vonatkozásában a cég fizetendő adóját csökkentsék, és a NAV ... Igazgatóságához az Áfa-bevallást is az I. rendű terhelt nyújtotta be.

Azaz olyan magatartást tanúsított, amely a gazdasági társaság tényleges irányításával - így az adóbevallások benyújtásával is - annak ellenére ügyvezetői tevékenységnek minősül, hogy a

cégnyilvántartás szerint I. rendű terhelt ügyvezető nem volt; a bejegyzett ügyvezető a társaság irányításában nem vett részt.

Mindezekre tekintettel az adócsalási cselekményeket nem tettesként, hanem a tévedésben lévő ügyvezető felhasználásával mint az 1978.évi IV. törvény 20. § (2) bekezdése szerinti közvetett tettes követte el.

Ez azonban - miután a közvetett tettesre ugyanazok a szabályok irányadóak, mint a tettesre - nem eredményezett törvénysértő büntetést.

Mindezekre figyelemmel tehát I. rendű terhelt eltiltása a gazdasági társaság vezető tisztségviselő foglalkozás gyakorlásától nem volt törvénysértő.

A fentiek szerint a Kúria az I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmények kapcsán olyan anyagi jogszabálysértést, amely miatt a megtámadott határozatokat meg kellene változtatni, valamint a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést nem észlelt.

Az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett az I. rendű terhelttel szemben a Nyíregyházi Járásbíróság 43.B.323/2013/19. számú ítéletével alkalmazott próbára bocsátásra vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezéséről és a próbára bocsátás megszüntetéséről, és miután az azzal érintett ügyben a terhelt bűnösségét megállapította a bíróság közokirat-hamisítás büntetében, helytállóan szabott ki e bűncselekményre is tekintettel a terhelttel szemben halmazati büntetést.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatokat I. rendű terheltre vonatkozó részében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel.

Budapest, 2017. január 10.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné

bíróági tisztviselő